Citrusblanding

Citrus spp.

Kort fortalt

- *Citrus spp.* – rudefamilien (Rutaceae); en blanding af forskellige citrusarter.
- Slægten stammer fra Sydøstasien; i Middelhavsområdet er citrus kun dyrket.
- Stedsegrønne småtræer med blanke, aromatiske blade og hvide, stærkt duftende blomster.
- Frøplanter er ofte tornede og blomstrer først efter mange år; frugten kan afvige fra moderplantens.
- Om sommeren ude i sol, om vinteren lyst og køligt inde ved ca. 10–15 °C.
- Vandes med regnvand eller andet kalkfattigt vand; regnes som giftig for hunde, katte og heste.
- Frøene lægges i blød en nat og spirer efter ca. 3–7 uger ved 20–25 °C.

Det kan du se frem til

Med frøene i denne citrusblanding har du grundlaget for en stedsegrøn bonsai med blanke, aromatiske blade, som du selv former fra den første spire. De første kimplanter viser sig typisk efter 3–7 uger, og ét frø kan give flere kimplanter. Da posen er en blanding, kan dine planter blive forskellige. De første år handler om at få kraftige, buskede planter; blomster og frugt kommer først, når træet er blevet ældre – ofte efter mange år.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Citrus (Citrus) er en slægt af stedsegrønne buske og småtræer i rudefamilien. Til slægten hører appelsin, citron, mandarin, lime og grapefrugt, og kumquat regnes i dag også med. Slægten stammer fra Sydøstasien – fra Himalayas forbjerge, Nordøstindien, Myanmar og Sydkina – og videre mod Ny Guinea og Nordaustralien. I Middelhavsområdet, som mange forbinder med citrus, er træerne kun dyrket; appelsinen kom først til Europa i 1400–1500-tallet. Bladene er blanke, læderagtige og dufter af citrus, når man gnider dem. Blomsterne er hvide og stærkt duftende. Posen indeholder en blanding af citrusfrø, så planterne kan blive forskellige. Frøplanter bliver ikke dværge af sig selv – små citrustræer i handlen er særlige sorter eller podet på svagtvoksende grundstammer, og som bonsai holdes træet lille ved beskæring. Frøplanter har en lang ungdomsfase: De er ofte tornede og blomstrer først efter mange år, og frugten kan afvige fra moderplantens. Citrus regnes som giftig for hunde, katte og heste.

Formering

Læg frøene i lunkent vand en nat, og så dem derefter ca. 1 cm dybt i fugtig såjord eller kokos-såmuld. Hold dem jævnt fugtige ved ca. 20–25 °C; bundvarme fremmer spiringen. De første

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

kimplanter viser sig typisk efter 3–7 uger; ikke alle frø spirer. Mange citrusfrø indeholder flere kim, så ét frø kan give flere kimplanter – de kan skilles forsigtigt ad ved prikling. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Placering og lys

Citrus vil stå meget lyst hele året. Fra slutningen af maj, når der ikke længere er risiko for nattefrost, til begyndelsen af oktober står den bedst ude et lunt, solrigt sted. Vænn planten gradvist til den direkte sol, når den kommer ud om foråret, så bladene ikke bliver svedet.

Vanding og næringsstoffer

Vand med regnvand eller andet kalkfattigt vand. Hårdt vand – fra vandværket eller fra egen boring – giver med tiden gule blade, fordi kalken gør det svært for planten at optage jern. Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt, men aldrig vådt – stående vand får rødderne til at rådne. Ved tør luft inde kan bladene overbruses med rent regnvand i stuetemperatur. Fra maj til september gives flydende bonsai-næring hver 2. uge.

Dyrkningsmedie

Dyrkningsmediet skal være veldrænet. Færdig bonsai-jord er et godt valg. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 2.–3. år om foråret.

Beskæring

Citrus kan beskæres hele året, men ikke for kraftigt på én gang. Når et nyt skud har dannet 6–8 blade, klippes det tilbage til 2–3 blade. Meget store blade kan fjernes løbende, så kronen bliver finere. Tornene på unge planter må gerne klippes af.

Vinteropbevaring

I en skål tåler citrus ikke frost. Tag træet ind, før nattetemperaturen falder under ca. 5 °C, og stil det så lyst som muligt ved ca. 10–15 °C. Undgå træk, store temperaturudsving og pladser over en radiator – en varm, mørk plads får citrus til at tabe bladene. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Fra slutningen af maj kan det igen stå ude.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.